

Пушкарь І.В.

кандидат наук з державного управління, доцент,
Запорізький національний університет

Чеберко Л.В.

магістр,
Запорізький національний університет

Pushkar Iryna, Cheberko Liliia

Zaporizhzhya National University

МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ КОЕФІЦІЄНТА СТІЙКОГО ЗРОСТАННЯ SGR У ПРОГНОЗУВАННІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто методику розрахунку коефіцієнта стійкого зростання в конкурентних умовах ринкової економіки. Проаналізовано основні погляди науковців щодо використання фінансових моделей в управлінні підприємствами. Розглянуто ключові чинники впливу на темпи розвитку підприємства. Досліджено економічну сутність коефіцієнта стійкого зростання і надано визначення даного показника. Встановлено умови більш якісного прогнозування значення показника SGR. Досліджено та охарактеризовано два базових підходи до розрахунку коефіцієнта стійкого зростання. Деталізовано формулу показника SGR у рамках другого підходу. Визначено чинники впливу першого і другого порядку відповідно до розглянутих підходів. Виділено умови застосування показника SGR. Запропоновано алгоритм застосування коефіцієнта стійкого зростання. Деталізовано методичні аспекти використання коефіцієнта стійкого зростання у діяльності суб'єктів господарювання. Запропоновано вдосконалену формулу, яка враховує збільшення власного капіталу протягом періоду з метою врахування його впливу на обсяги діяльності підприємства. Встановлено переваги розглянутої методики застосування коефіцієнта стійкого зростання.

Ключові слова: коефіцієнт стійкого зростання, показник SGR, модель досяжного зростання, темп досяжного зростання, стійке зростання, темп стійкого економічного зростання.

Постановка проблеми. Сьогодні суб'єкти господарювання здійснюють свою діяльність у конкурентних ринкових умовах. Відповідно, в основі діяльності будь-якого підприємства за мету покладено отримання прибутку. Для суб'єкта господарювання важливим є визначення рівня прибутковості підприємства як за фактичними результатами діяльності, так і на майбутні періоди для забезпечення конкурентоздатності й стійкого зростання, тому дослідження методики розрахунку коефіцієнта стійкого зростання нині є актуальним питанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прогнозування є важливим чинником економічного розвитку. Дослідженням моделей визначення темпів розвитку підприємства займалися багато науковців. Так, Дж. Тренкл, І. Кокс і Дж. Булад [1] досліджували використання фінансових моделей у бізнесі. Т. Нейлор і Х. Шаулэнд [2, с. 927–937] здійснили опитування користувачів моделей корпоративного планування. П. Гриньєр і Дж. Вуллер [3] приділяли увагу розвитку і трансформації корпоративних моделей у фінансовому управлінні. М. Хамілтон [4] запропонував модель оптимізації корпоративного фінансового планування.

Дослідники Р. Хейс і Р. Нолан [5, с. 102–112] сконцентрували увагу на визначенні найкращого підходу до побудови моделей стійкого зростання підприємства.

При цьому більшість науковців, які досліджували різні підходи до прогнозування розвитку компаній, дійшли висновку, що ключовими чинниками впливу є темп зростання обсягів продажів підприємства і компетентність управлінського персоналу щодо розроблення правильної стратегії розвитку їхньої компанії [6, с. 82].

Проте, незважаючи на значну кількість досліджень і публікацій, слід зазначити, що питання, пов'язані з проблемами визначення темпів стійкого зростання, потребують подальших досліджень.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у дослідженні економічної сутності та алгоритму розрахунку коефіцієнта стійкого зростання, а також у деталізації методичних аспектів застосування коефіцієнта стійкого зростання у діяльності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу наукових праць учених-економістів можна зробити висновок, що одним із ключових показників аналітичної оцінки та прогнозування розвитку підпри-

емств є коефіцієнт стійкого зростання – sustainable growth rate (SGR).

Дослідивши різні підходи до визначення SGR, можна підсумувати, що коефіцієнт стійкого зростання – це рівень прибутковості власного капіталу підприємства, що показує, який обсяг реінвестованого прибутку за звітний період дає одна грошова одиниця власного капіталу, наявного на початок періоду. Тобто даний коефіцієнт урахує саме ту частку прибутку, яка доступна для вкладення у подальший розвиток бізнесу за рахунок вирахування із суми прибутку виплат власникам. Ця умова є одним із ключових чинників отримання реального значення досяжного рівня зростання підприємства.

При цьому на відміну від показника рентабельності власного капіталу, коли беруть середньорічне значення власного капіталу, під час визначення SGR приймається до уваги саме розмір наявного на початок періоду власного капіталу. Так, американський економіст, лауреат Нобелівської премії з економіки Роберт Мертон і професор менеджменту Цві Боді у книзі «Фінанси» під час розгляду методології розрахунку коефіцієнта стійкого зростання зазначили: «Якщо фірма не випускає нових акцій, темпи зростання її акціонерного капіталу будуть дорівнювати приросту нерозподіленого прибутку, поділеному на величину акціонерного капіталу на початок року» [7, с. 73].

Відповідно до такого підходу, підприємство має змогу більш якісно спрогнозувати значення показника SGR з урахуванням тенденції його зміни за декілька попередніх періодів. Тобто достатньо визначити середній відсоток зростання власного капіталу (за декілька попередніх періодів) за рахунок отриманого нерозподіленого прибутку, щоб спрогнозувати обсяг прибутку у майбутньому періоді, знаючи фактичний обсяг власного капіталу на початок прогнозованого періоду. Це пояснюється тим, що збільшення власного капіталу підприємства на практиці відбувається не тільки за рахунок нерозподіленого прибутку, а й за рахунок таких джерел, як:

- збільшення статутного капіталу;
- збільшення додаткового капіталу;
- збільшення капіталу у дооцінках;
- збільшення резервного капіталу.

Зміни обсягів у зазначених видах капіталу далеко не завжди можна спрогнозувати на майбутній період. Відповідно до даної методики, застосування середньорічного значення власного капіталу було б додатковим ускладнюючим чинником на відміну від його застосування під час обчислення показника рентабельності.

У ході проведення наукових досліджень з ефективного прогнозування розвитку діяльності підприємств було розроблено два базових підходи до розрахунку коефіцієнта стійкого зростання.

У рамках першого підходу для здійснення розрахунків необхідне значення розміру власного капіталу на початок досліджуваного періоду. Коефіцієнт стійкості економічного зростання $SGR_{\text{баз}}$ визначається

відношенням суми чистого прибутку, що спрямовується на накопичення, до суми власного капіталу (формула 1) [8, с. 33]:

$$SGR_{\text{баз}} = \frac{ЧП_1 - ДВ_1}{BK_0}, \quad (1)$$

де $SGR_{\text{баз}}$ – коефіцієнт стійкого зростання (за першим методом);

$ЧП_1$ – чистий прибуток звітного періоду, грн;

$ДВ_1$ – дивіденди до сплати з чистого прибутку звітного періоду, грн;

BK_0 – власний капітал на початок звітного періоду, грн.

Отримане значення показника $SGR_{\text{баз}}$ показує, який обсяг прибутку звітного періоду, що може бути реінвестований у подальшу діяльність суб'єкта господарювання, підприємство отримає з однієї гривні власного капіталу, наявного на початок періоду.

Під час застосування другого підходу враховують різницю між обсягом власного капіталу на кінець періоду і прибутком, доступним для реінвестування, що було виведено з формули таких економістів, як С. Росс, Р. Вестерфілд, Б. Джордан (формула 2) [9, с. 122]:

$$SGR_{\text{кін}} = \frac{ЧП_1 - ДВ_1}{BK_1 - (ЧП_1 - ДВ_1)}, \quad (2)$$

де $SGR_{\text{кін}}$ – коефіцієнт стійкого зростання (за другим методом);

BK_1 – власний капітал на кінець звітного періоду, грн.

Значення показника $SGR_{\text{кін}}$ показує, яку суму прибутку, доступного для реінвестування, підприємство отримає з однієї гривні власного капіталу, наявного на кінець періоду, з вирахуванням із нього цієї суми прибутку.

Однак на практиці часто на збільшення обсягу власного капіталу протягом звітного періоду впливають також інші зміни в капіталі, зокрема:

- внески до статутного капіталу;
- внески власників, які не збільшують розмір статутного капіталу;
- емісійний дохід;
- безоплатне отримання необоротних активів;
- дооцінка необоротних активів підприємства (у т. ч. основних засобів, нематеріальних активів і фінансових інвестицій);
- відрахування до резервного капіталу;
- інші зміни.

Відповідно, для формули другого підходу доцільною є її додаткова конкретизація, тобто включення до суми відрахувань із власного капіталу на кінець періоду всіх змін, які відбулися у власному капіталі протягом цього періоду з відповідним знаком:

- сума відрахувань збільшується на розмір усіх збільшень у складі власного капіталу;
- сума відрахувань зменшується на розмір зменшень за статтями власного капіталу.

Таким чином, вважаємо доцільним запропонувати більш конкретизовану формулу в рамках другого підходу, яка виглядатиме так (формула 3):

$$SGR_{кін-к} = \frac{ЧП_1 - ДВ_1}{BK_1 - (ЧП_1 - ДВ_1) - \Delta BK_{зб} + \Delta BK_{зм}}, \quad (3)$$

де $SGR_{кін-к}$ – конкретизований коефіцієнт стійкого зростання (за другим методом);

$\Delta BK_{зб}$ – збільшення за статтями власного капіталу протягом звітного періоду;

$\Delta BK_{зм}$ – зменшення за статтями власного капіталу протягом звітного періоду.

Відповідно до сформованих підходів, чинниками впливу першого порядку є реінвестований прибуток як різниця між сумою чистого прибутку і дивідендів (спостерігається прямо пропорційний зв'язок з SGR) і власний капітал (наявний обернено пропорційний зв'язок).

Але для зручності і забезпечення можливості простежувати вплив додаткових чинників на значення показника SGR дані формули можуть бути трансформовані шляхом їх деталізації. Унаслідок такої трансформації можна оперувати як абсолютними, так і відносними показниками.

До абсолютних показників другого порядку належать:

- сума активів підприємства;
- обсяг залученого капіталу;
- чистий дохід;
- фінансовий результат до оподаткування;
- відсоткова ставка по залученому капіталу.

Також за рахунок трансформації вихідних формул коефіцієнта SGR можуть бути залучені такі відносні показники, як:

- коефіцієнт реінвестування;
- чиста рентабельність продажу продукції;
- коефіцієнт ефективності використання чистих оборотних активів;
- коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності;
- відсоток поточних зобов'язань у структурі джерел формування активів підприємства;
- коефіцієнт фінансового ризику;
- коефіцієнт фінансової залежності;
- інші показники.

Так, застосовуючи коефіцієнт реінвестування, можна користуватися однією з двох формул – формулою 4 [6, с. 82] або формулою 5 [10, с. 5]:

$$SGR_{баз-Т} = K_{реінв} * \frac{ЧП_1}{BK_0}, \quad (4)$$

де $SGR_{баз-Т}$ – трансформований коефіцієнт стійкого зростання (за першим методом);

$K_{реінв}$ – коефіцієнт реінвестування (відношення суми реінвестованого прибутку досліджуваного періоду до суми чистого прибутку того ж періоду);

$$SGR_{кін-Т} = \frac{K_{реінв} * \frac{ЧП_1}{BK_1}}{1 - K_{реінв} * \frac{ЧП_1}{BK_1}}, \quad (5)$$

де $SGR_{кін-Т}$ – трансформований коефіцієнт стійкого зростання (за другим методом).

Уважаємо, що, крім коефіцієнта реінвестування, доцільним є виконання розрахунку з урахуванням зміни чистого доходу. Із цією метою проведено трансформацію формули 2 (формула 6):

$$SGR_{баз-кін} = \frac{(BK_0 + ДЕ) * T_{зрЧД}}{BK_1 - (ЧП_1 - ДВ_1)} - 1, \quad (6)$$

де $SGR_{баз-кін}$ – коефіцієнт стійкого зростання (з урахуванням суми власного капіталу на початок і на кінець періоду);

$ДЕ$ – додаткова емісія, грн;

$T_{зрЧД}$ – темп зростання чистого доходу.

Також необхідним є врахування співвідношення залученого капіталу і власного капіталу підприємства (формула 7) [11, с. 935]:

$$SGR_{баз-кін-Т} = \frac{(BK_0 + ДЕ - ДВ_1) * (1 + K_{фін}) * \frac{ЧД_1}{A_1} * \frac{1}{ЧД_0} - 1}{1 - \frac{ЧП_1}{ЧД_1} * (1 + K_{фін}) * \frac{ЧД_1}{A_1}} - 1, \quad (7)$$

де $SGR_{баз-кін-Т}$ – трансформований коефіцієнт стійкого зростання (з урахуванням суми власного капіталу на початок і на кінець періоду);

$K_{фін}$ – коефіцієнт фінансування (співвідношення залученого капіталу і власного капіталу підприємства);

$ЧД_1$ – чистий дохід звітного періоду, грн;

$ЧД_0$ – чистий дохід попереднього періоду, грн.

Формули 6 і 7 доцільно застосовувати і за наявності додаткової емісії для врахування її впливу на темпи розвитку підприємства.

Таким чином, застосування коефіцієнта стійкого зростання можливе за різних умов, зокрема:

- наявність додаткової емісії;
- виплата дивідендів;
- структурні зміни джерел формування активів;
- зміна обсягів реалізації.

При цьому підприємство може застосовувати як базовий варіант формули, так і розширену формулу відповідно до внутрішніх потреб.

Якщо розглядати методику розрахунку показника SGR і оцінювання отриманих значень зростання, можна запропонувати певний алгоритм застосування коефіцієнта стійкого зростання:

1. Підготовчий етап.
2. Порівняльно-корегуючий етап.
3. Етап робочої методики.

Першим етапом для підприємства, яке вирішило застосовувати дану методику, є розрахунок показника SGR за попередні періоди. Для цього в базовому варіанті необхідна інформація щодо власного капіталу на початок кожного аналізованого періоду, а також обсяги чистого прибутку і виплат дивідендів за ті ж періоди.

На другому етапі визначають плановий SGR на майбутній період. Для цього вважаємо необхідним трансформувати формулу 1 так (формула 8):

$$SGR_{план} = \frac{ЧП_{1план} - ДВ_{1план}}{BK_0}, \quad (8)$$

де $SGR_{план}$ – планове значення коефіцієнта стійкого зростання на майбутній період;

$ЧП_{план}$ – планове значення чистого прибутку на майбутній період, грн;

$ДВ_{план}$ – планова сума дивідендів до сплати з суми чистого прибутку, грн.

У кінці періоду визначають фактичне значення коефіцієнта стійкого зростання (формула 9) [8, с. 33]:

$$SGR_{факт} = \frac{ЧП_{факт} - ДВ_{факт}}{BK_0}, \quad (9)$$

де $SGR_{факт}$ – фактичне значення коефіцієнта стійкого зростання;

$ЧП_{факт}$ – планове значення чистого прибутку на майбутній період, грн.;

$ДВ_{факт}$ – планова сума дивідендів до сплати з суми чистого прибутку, грн.

Обов'язково розраховують відхилення фактичного значення SGR від планового. При цьому доцільно деталізувати відхилення за чинниками впливу: зміна чистого прибутку і виплати дивідендів, а також зміни власного капіталу за рахунок джерел, не пов'язаних із реінвестованим прибутком. Для проведення даного розрахунку запропоновано трансформований варіант формули 2 (формула 10):

$$SGR_{\phi} = \frac{ЧП_1 - ДВ_1}{BK_1 - (ЧП_1 - ДВ_1) - (BK_{1кап} - BK_{0кап})}, \quad (10)$$

де SGR_{ϕ} – формула коефіцієнта стійкого зростання для визначення впливу чинників;

$BK_{1кап}$ – власний капітал за вирахуванням суми нерозподіленого прибутку на кінець звітного періоду, грн;

$BK_{0кап}$ – власний капітал за вирахуванням суми нерозподіленого прибутку на початок звітного періоду, грн.

Третій етап характеризується підвищенням точності розрахунку коефіцієнта стійкого зростання на майбутній період. Це пояснюється тим, що показник обчислюється як на основі фактичних даних минулих періодів, так і враховуючи відхилення фактичного значення SGR від планового. За рахунок цього точність прогнозів за даною методикою підвищується, особливо за умови її тривалого застосування на конкретному підприємстві.

Відповідно до розглянутої методики, дуже важливим питанням є зміни у власному капіталі, які відбуваються протягом прогнозованого періоду. Формули, які застосовуються для визначення коефіцієнта стійкого зростання, як правило, включають у себе дані про власний капітал на початок прогнозованого періоду (під час розрахунку показника SGR на майбутній період) або значення власного капіталу на кінець періоду за вирахуванням зміни суми нерозподіленого прибутку (для визначення відхилення значення показника SGR із метою підвищення точності подальшого прогнозування стійкого зростання підприємства). Таким чином,

без уваги залишається такий аспект, як збільшення власного капіталу за рахунок джерел, відмінних від нерозподіленого прибутку, зокрема:

- внески до статутного капіталу підприємства;
- внески власників без рішення про збільшення статутного капіталу підприємства;
- зміни у власному капіталі за рахунок продажу акцій компанії за ціною, вищою за номінальну;
- безоплатно отримані необоротні активи тощо.

Зазвичай обсяги діяльності суб'єкта господарювання залежать від джерел формування його активів. Відповідно, будь-які внески, що збільшують власний капітал підприємства, призводять до змін обсягів діяльності. Саме тому такі зміни власного капіталу необхідно враховувати під час розрахунку показника SGR для отримання значення, яке максимально реально характеризує стійке зростання. Для цього вважаємо доцільним запропонувати вдосконалену формулу, яка враховує збільшення власного капіталу протягом періоду з метою врахування його впливу на обсяги діяльності підприємства (формула 11):

$$SGR_{BK} = \frac{ЧП_1 - ДВ_1}{BK_0 + (\Delta BK_{кап} / 12) * t}, \quad (11)$$

де SGR_{ϕ} – формула коефіцієнта стійкого зростання з урахуванням змін у власному капіталі;

$\Delta BK_{кап}$ – зміни у власному капіталі за вирахуванням зміни суми нерозподіленого прибутку протягом звітного періоду, грн;

t – кількість місяців, протягом яких додаткові внески у власний капітал перебували в роботі підприємства.

За допомогою такого розрахунку можна визначити реальний вплив власного капіталу на діяльність суб'єкта господарювання, що сприятиме більш точному прогнозуванню рівня зростання підприємства.

Висновки. Отже, описана методика розрахунку коефіцієнта стійкого зростання як критерію аналітичної оцінки та прогнозування розвитку підприємства має такі переваги:

- наявність чіткого алгоритму проведення розрахунків;
- простота і зрозумілість методики;
- загальнодоступність вихідних даних, що дає можливість розрахувати значення показника SGR не тільки певному колу співробітників підприємства, а й будь-якій зацікавленій особі, у тому числі потенційним інвесторам, кредиторам тощо;
- підвищення точності розрахунків зі зростанням тривалості застосування даної методики, що стимулює підприємства для подальшого її застосування;
- можливість урахування різних чинників впливу, що дає змогу визначити найбільш оптимальне співвідношення власного і залученого капіталу, норму виплати дивідендів, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт фінансової залежності тощо.

Список літератури:

1. Traenkle, J.H., Cox E.B., Bullard, J.A. (1975), *The Use of Financial Models in Business*. New York: Financial Executive's Research Foundation.
2. Naylor, T.H., Schauland, H. (1976), *A Survey of Users of Corporate Planning Models*, *Management Science*, 9(22) (1976) 927–937.
3. Grinyer, P.H., Wooller, J. (1978), *Corporate Models Today: A new Total for Financial Management*. London, Chartered Accountants in England and Wales.
4. Hamilton, M.M. (1971), *An Optimization Model for Corporate Financial Planning* king paper, Department of Industry, Wharton School of Finance and Commerce, University of Pennsylvania.
5. Hayes, R.H., Nolan, R.L. (1974), *What kind of corporate modeling functions best*, *Harvard Business Review*, 3 (52) (1974) 102–112.
6. Якимова В. А. Перспективный анализ финансового положения предприятий капиталоемких отраслей на основе модели достижимого роста. *Корпоративные финансы*. 2013. № 1(25). С. 81–95.
7. Мертон Р., Боди З. *Финансы : учебник*. Москва : Вильямс. 2007. 592 с.
8. Абрамова І.М. Управління запасом фінансової стійкості підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 2. С. 30–36. URL : [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/2\(73\)/uazt_2014_2_7.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/2(73)/uazt_2014_2_7.pdf) (дата звернення: 25.04.2020).
9. Росс С., Вестерфилд Р., Джордан Б. *Основы корпоративных финансов*. Москва : Лаборатория базовых знаний, 2001. 720 с.
10. Алексеев В.М., Сальников В.В. *Курс повышения квалификации, профессиональной переподготовки «Финансовый менеджмент, Финансовый директор»*. 2016.
11. Ковальчук Т.М., Худик О.Б. *Стратегічний аналіз фінансового потенціалу підприємства*. *Економіка і суспільство*. 2016. № 7. С. 933–938.

References:

1. Traenkle, J.H., Cox, E.B. and Bullard, J.A. (1975), *The Use of Financial Models in Business*, Financial Executive's Research Foundation, New York, USA.
2. Naylor, T.H., and Schauland, H. (1976), "A Survey of Users of Corporate Planning Models", *Management Science*, no. 9 (22), pp. 927–937.
3. Grinyer, P.H., and Wooller, J. (1978), *Corporate Models Today: A new Total for Financial Management*, Chartered Accountants in England and Wales, London, UK.
4. Hamilton, M.M. (1971), *An Optimization Model for Corporate Financial Planning* king paper, Department of Industry, Wharton School of Finance and Commerce, University of Pennsylvania, Philadelphia, USA.
5. Hayes, R.H., and Nolan, R.L. (1974), "What kind of corporate modeling functions best", *Harvard Business Review*, vol. 3 (52), pp. 102–112.
6. Yakimova V.A. (2013) *Perspektivnyiy analiz finansovogo polozheniya predpriyatiy kapitaloemkih otrasley na osnove modeli dostizhimogo rosta* [A prospective analysis of the financial situation of enterprises in capital-intensive industries based on a model of achievable growth]. *Corporate Finance*, no. 1 (25), pp. 81–95 (in Russian).
7. Merton R., Bodi Z. (2007) *Finansyi* [Finance]. Vilyams. 592 p. (in Russian).
8. Abramova I.M. (2004) *Upravlinnia zapasom finansovoi stiikosti pidpriemstva* [Inventory management of financial stability]. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, no. 2, pp. 30–36 (in Ukrainian). Available at: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/2\(73\)/uazt_2014_2_7.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/2(73)/uazt_2014_2_7.pdf) (accessed 25.04.2020).
9. Ross S., Vesterfild R., Dzhordan B. (2001) *Osnovy korporativnyih finansov* [Fundamentals of Corporate Finance]. Moskva: Laboratoriya bazovyih znaniy, 720 p. (in Russian).
10. Alekseev V.M., Salnikov V.V. (2016) *Kurs povyisheniya kvalifikatsii, professionalnoy perepodgotovki "Finansovyy menedzhment, Finansovyy direktor"* [Refresher course, professional retraining "Financial Management, Financial Director"] (in Russian).
11. Kovalchuk T. M., Khudyk O.B. (2016) *Stratehichnyi analiz finansovoho potentsialu pidpriemstva* [Strategic analysis of the financial potential of the enterprise]. *Mukachivskiy derzhavnyi universytet: Ekonomika i suspilstvo*, no. 7. pp. 933–938 (in Ukrainian).

МЕТОДИКА ПРИМЕНЕНИЯ КОЭФФИЦИЕНТА УСТОЙЧИВОГО РОСТА SGR В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассмотрена методика расчёта коэффициента устойчивого роста в конкурентных условиях рыночной экономики. Проанализированы основные взгляды ученых по использованию финансовых моделей в управлении предприятиями. Рассмотрены ключевые факторы влияния на темпы развития предприятия. Исследована экономическая сущность коэффициента устойчивого роста и дано определение данного показателя. Установлены условия качественного прогнозирования значения показателя SGR. Исследованы и охарактеризованы два базовых подхода к расчету коэффициента устойчивого роста. Детализирована формула показателя SGR в рамках второго подхода. Определены факторы влияния первого и второго порядка в соответствии с рассмотренными подходами. Выделены условия применения показателя SGR. Предложен алгоритм применения коэффициента устойчивого роста. Детализированы методические аспекты использования коэффициента устойчивого роста в деятельности предприятий. Усовершенствована формула, которая учитывает увеличение собственного капитала в течение периода с целью учета его влияния на объемы деятельности предприятия. Установлены преимущества рассматриваемой методики прогнозирования коэффициента устойчивого роста.

Ключевые слова: коэффициент устойчивого роста, показатель SGR, модель достижимого роста, темп достижимого роста, устойчивый рост, темп устойчивого экономического роста.

SGR COEFFICIENT APPLICATION METHODOLOGY IN PREDICTION OF ENTERPRISE DEVELOPMENT

The article discusses the methodology for calculating the coefficient of sustainable growth in a competitive market economy. The basic views of scientists on the use of financial models in enterprise management are analyzed. The key factors of influence on the rate of development of the enterprise are considered. SGR has been found to be one of the key indicators for sustainable business development. The economic essence of the coefficient of sustainable growth is investigated and the definition of this indicator is given. The conditions for better prediction of SGR are established. Two basic approaches to the calculation of the sustainable growth factor have been investigated and characterized. The items that affect the amount of equity of an entity are highlighted. The SGR formula for the second approach is detailed. First-order influence factors are determined according to prevailing approaches. The absolute and relative indicators that are second-order factors are highlighted. Variants of formulas with the application of the reinvestment ratio, taking into account the changes in net income, including the ratio of attracted capital and equity capital of the enterprise are considered. It is determined that the use of formulas with indicators of changes in net income, the ratio of attracted capital and equity is the most appropriate in the presence of additional emissions to take into account its impact on the development of the enterprise. The conditions for applying the SGR indicator are highlighted. It is established that the enterprise can apply both the basic variant of the formula and the extended formula according to internal needs. The algorithm of application of steady growth coefficient is offered. The methodological aspects of applying the coefficient of sustainable growth in the activities of business entities are detailed. The variant of the transformation of the basic formula for calculating the deviation of the actual value of SGR from the planned one is proposed. The formula, which takes into account the increase in equity capital over the period to take into account its impact on the volume of the enterprise, has been improved. The advantages of the considered technique of forecasting the coefficient of sustainable growth are established.

Key words: sustainable growth rate, SGR rate, model of sustainable growth, growth rate attainable, stable growth, the rate of sustainable economic growth.